

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-PT

Datum: 24. april 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, pretpretresni sudija, predsedavajući
sudija Flavia Lattanzi
sudija Michèle Picard

V.d. sekretara: g. John Hocking

Odluka od: 24. aprila 2009.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU TUŽILAŠTVA ZA UKIDANJE PRIVREMENOG
PUŠTANJA NA SLOBODU JOVICE STANIŠIĆA I PONOVDNU PROCENU
NJEGOVOG ZDRAVSTVENOG STANJA
I ZA
UKIDANJE PRIVREMENOG PUŠTANJA NA SLOBODU FRANKA SIMATOVIĆA**

Tužilaštvo:

g. Dermot Groome
gđa Doris Brehmeier-Metz

Branioći Jovice Stanišića

g. Geert-Jan Alexander Knoops
g. Wayne Jordash

Vlada Republike Srbije

Vlada Kraljevine Holandije

Branioći Franka Simatovića

g. Zoran Jovanović
g. Vladimir Domazet

Prevod

Proceduralni kontekst

1. Žalbeno veće je 16. maja 2008. naložilo ovom Veću da odgodi postupak u gorenavedenom predmetu i da "ponovo proceni zdravstveno stanje [Jovice Stanišića] pre nego što utvrdi kada bi suđenje trebalo da počne".¹ U skladu s tim, Veće je 20. maja 2008. odgodilo postupak *sine die*.² Veće je 26. maja 2008. odobrilo privremeno puštanje na slobodu obojice optuženih i utvrdilo sveobuhvatnu proceduru izveštavanja radi praćenja zdravstvenog stanja optuženog Stanišića.³

2. Dana 17. decembra 2008, nakon što je ponovo procenilo zdravstveno stanje optuženog Stanišića, Veće je produžilo odgodu postupka i naložilo, između ostalog, da dva nezavisna sudska veštaka podnesu dodatne medicinske izveštaje do 17. marta 2009.⁴ Dr De Man i dr Siersema su 19, odnosno 23. decembra 2009, podneli svoje izveštaje u skladu s Odlukom o ponovnoj proceni iz decembra 2008.⁵

3. Tužilaštvo je 6. aprila 2009. podnelo zahtev za ukidanje privremenog puštanja na slobodu g. Stanišića i ponovnu procenu njegovog zdravstvenog stanja.⁶ Stanišićeva odbrana je 20. aprila 2009. odgovorila na Zahtev, protiveći mu se.⁷ Tužilaštvo je 22. aprila 2009. zatražilo odobrenje da uloži repliku i repliciralo na Stanišićev odgovor.⁸ Simatovićeva odbrana nije odgovorila na Zahtev.

¹ Odluka po žalbi odbrane na Odluku o daljem toku postupka, 16. maj 2008. (dalje u tekstu: Odluka Žalbenog veća), par. 22.

² T. 1258.

³ Odluka o privremenom puštanju na slobodu, 26. maj 2008, par. 68.

⁴ Odluka po zahtevu tužilaštva da se ponovo proceni zdravstveno stanje Jovice Stanišića i da ponovo počne suđenje i Odluka po zahtevu tužilaštva da se nalože dodatni lekarski izveštaji o zdravstvenom stanju Jovice Stanišića, 17. decembar 2008. (dalje u tekstu: Odluka o ponovnoj proceni iz decembra 2008), par. 38.

⁵ Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) u vezi s izveštajem o psihijatrijskom veštačenju, 19. mart 2009. (dalje u tekstu: Izveštaj De Mana); Podnesak Sekretarijata na osnovu pravila 33(B) u vezi s izveštajem veštaka, 23. mart 2009. (dalje u tekstu: Izveštaj Siersema).

⁶ Zahtev tužilaštva za ukidanje privremenog puštanja na slobodu Jovice Stanišića i ponovnu procenu njegovog zdravstvenog stanja, 20. april 2009. (dalje u tekstu: Stanišićev odgovor).

⁷ Odgovor odbrane na Zahtev tužilaštva za ukidanje privremenog puštanja na slobodu Jovice Stanišića i ponovnu procenu njegovog zdravstvenog stanja, 20. april 2009. (dalje u tekstu: Stanišićev odgovor).

⁸ Zahtev tužilaštva za odobrenje da uloži Repliku i Replika na Odgovor Stanišićeve odbrane na Zahtev tužilaštva za ukidanje privremenog puštanja na slobodu Jovice Stanišića i ponovnu procenu njegovog zdravstvenog stanja, 22. april 2009. (dalje u tekstu: Replika tužilaštva).

Prevod

Argumenti

4. Tužilaštvo tvrdi da se privremeno puštanje na slobodu nije pokazalo delotvornim u predmetu g. Stanišića.⁹ Tužilaštvo citira deo Odluke po Stanišićevom zahtevu za privremeno puštanje na slobodu u kom se navodi da je "glavna svrha privremenog puštanja na slobodu bi[la] da se omoguće optimalni uslovi za oporavak" i "spreči dalje ozbiljnije pogoršanje zdravstvenog stanja".¹⁰ Tužilaštvo dalje tvrdi da je Žalbeno veće odgodilo suđenje kako bi omogućilo g. Stanišiću da se oporavi i "obezbedilo da optuženi može u potpunosti iskoristiti svoje pravo da prisustvuje suđenju".¹¹ Tužilaštvo dalje skreće pažnju na činjenicu da se Žalbeno veće složilo s tim da je odgađanje bilo "zamišljeno kako bi se omogućio oporavak g. Stanišića i tako obezbedilo da se suđenje u bliskoj budućnosti može nastaviti".¹²

5. Tužilaštvo tvrdi da je dr De Man došao do zaključka da stanje g. Stanišića, iako je on još uvek u teškoj depresiji, nije psihotično.¹³ Tužilaštvo upućuje na zaključke dr De Mana da g. Stanišić sve vreme može na odgovarajući način da komunicira, da se dobro orijentiše i ne pokazuje nikakve znake poremećaja pamćenja, percepcije i svakodnevnog rasuđivanja.¹⁴

6. Tužilaštvo tvrdi da je dr Siersema došao do zaključka da je zdravstveno stanje g. Stanišića i dalje stabilno.¹⁵ Poziva se na zaključke dr Sierseme da lečenje g. Stanišića nije najoptimalnije i najpotpunije i da bi optuženi mogao učestvovati u sudskom postupku uz neznatna prilagođavanja.¹⁶

7. Tužilaštvo u skladu s tim traži od Veća da ukine privremeno puštanje g. Stanišića na slobodu, kako bi on mogao biti lečen i pregledan u Holandskom institutu za sudsku psihijatriju i psihologiju i Centru Pieter-Baan u Utrechtu (dalje u tekstu: CPB), da naloži da mu se pruža

---

⁹ Zahtev, par. 4.

¹⁰ *Ibid.*, par. 27; Krajnje hitan zahtev odbrane za neodložno privremeno puštanje na slobodu u svrhu lečenja, 20. maj 2008, par. 2.

¹¹ Zahtev, par. 5; Odluka Žalbenog veća, par. 19.

¹² Zahtev, par. 5; Odluka po žalbi tužilaštva na Odluku o privremenom puštanju na slobodu i zahtevima za izvođenje dodatnih dokaza na osnovu pravila 115, 26. juni 2008, par. 63.

¹³ Zahtev, par. 8.

¹⁴ *Ibid.*

¹⁵ *Ibid.*, par. 9.

¹⁶ *Ibid.*

Prevod

prepisana i odgovarajuća medicinska i psihijatrijska nega u skladu s uputstvima zdravstvenih stručnjaka koji ga leče i da dr Siersema proceni njegovo fizičko zdravlje.¹⁷

8. Stanišićeva odbrana pre svega traži odobrenje da prekorači ograničenje broja reči u svom odgovoru budući da su "predmetna pitanja složena i da se mora pozabaviti [...] svim Dodacima [Zahtevu]".¹⁸ Stanišićeva odbrana uvažava činjenicu da optuženi nije u pravnom smislu proglašen procesno nesposobnim, ali naglašava da bi pažnju umesto toga trebalo usmeriti na bavljenje "mogućim praktičnim posledicama postojećih i budućih medicinskih dijagnoza".¹⁹ Odbrana izjavljuje da su daljnji medicinski izveštaji neizbežni s obzirom na dva izveštaja veštaka koja su već podneta Veću i da nema nikakvih daljnjih pogodnosti u vezi s prijemom optuženog na PBC.²⁰

9. Stanišićeva odbrana podseća na to da je dr Siersema zaključio da se psihičko stanje optuženog pogoršava i da mu ono trenutno ne dopušta da prisustvuje suđenju.²¹ Odbrana dalje tvrdi da će procena procena tretmana od strane lekara koji leči g. Stanišića koji predlaže tužilaštvo biti blagovremeno dostavljena Veću.²²

10. Stanišićeva odbrana stoga traži od Veća da u celosti odbije Zahtev, da ukine poverljivi status najnovijih izveštaja dr De Mana i dr Sierseme i da ukine poverljivi status Dodatka E Zahtevu.²³

11. Tužilaštvo se u Replici, nakon što je zatražilo odobrenje da replicira, protivi zahtevu Stanišićeve odbrane za prekoračenje ograničenja broja reči na osnovu toga što Stanišićeva odbrana nije dovoljno obrazložila izuzetne okolnosti koje bi opravdale takav zahtev.²⁴

12. Tužilaštvo dalje tvrdi da Stanišićeva odbrana pridaje preveliku težinu komentarima dr Sierseme o psihičkom stanju optuženog, imajući u vidu to da je dr Siersema gastroenterolog, a ne psihijatar.²⁵

---

¹⁷ *Ibid.*, par. 28.

¹⁸ Stanišićev odgovor, par. 5.

¹⁹ *Ibid.*, par. 7.

²⁰ *Ibid.*, par. 8, 11-13.

²¹ *Ibid.*, par. 16.

²² *Ibid.*, par. 24.

²³ *Ibid.*, par. 36.

²⁴ Replika tužilaštva, par. 2, 4-5, 16.

Prevod

13. Tužilaštvo se ne protivi zahtevu Stanišićeve odbrane za ukidanje poverljivog statusa izveštaja dr De Mana i dr Sierseme.²⁶ Kada je reč o ukidanju poverljivog statusa Dodatka E Zahtevu, tužilaštvo se ne protivi tom zahtevu, ali namerava da obavesti Veće kada dobije povratne informacije davaoca podataka uvrštenih u taj Dodatak.²⁷

Diskusija

14. Iako veće rešava po Zahtevu, njegov zadatak da ponovo proceni zdravstveno stanje g. Stanišića takođe proističe iz Odluke o ponovnoj proceni iz decembra 2008. i Odluke Žalbenog veća. Međutim, Veće je u svojoj Odluci o ponovnoj proceni iz decembra 2008. konstatovalo da stanje g. Stanišića nije takvo da bi on "mogao da izdrži napor aktivnog suđenja u Hagu , i da pri tom još i efikasno učestvuje u njemu".²⁸

15. Ponovna procena zdravstvenog stanja g. Stanišića mora se svesti na utvrđivanje da li je on sposoban da izdrži napore u vezi sa suđenjem a da ipak delotvorno učestvuje u tom suđenju.

16. Veće je primilo dva nezavisna izveštaja veštaka dr De Mana i dr Sierseme, kao i više izveštaja dr Tarabara u skladu s Odlukom o ponovnoj proceni iz 2008. godine. Veće se slaže s tužilaštvom da bi dijagnoze i preporuke lekara trebalo da ostanu u okvirima njihovog stručnog znanja. Shodno tome, ograničena težina će biti pridata, na primer, komentarima gastroenterologa o psihičkom zdravstvenom stanju optuženog.

17. Dr De Man u svom izveštaju iznosi mišljenje da je g. Stanišić, iako je u mentalnom pogledu ugrožen psihičkim problemima, spreman na saradnju i da njegovo stanje nije psihotično.²⁹ Iako g. Stanišiću navodno nedostaje snage i koncentracije za, na primer, čitanje i gledanje TV, on priznaje da su neke od ovih boljki zasnovane na razlozima motivacione prirode.³⁰ Pasusi i opisi razgovora sa g. Stanišićem koji su citirani u izveštaju ukazuju na njegovu sposobnost da se upušta u smislene razgovore. Veće je mišljenja da g. Stanišić nije psihički *nesposoban* da delotvorno učestvuje u suđenju. Pored toga, po svemu sudeći povećani stepen iscrpljenosti bi nesumnjivo mogao biti ublažen prilagođenim režimom suđenja.

---

²⁵ *Ibid.*, par. 8.

²⁶ *Ibid.*, par. 15-16.

²⁷ *Ibid.*

²⁸ Odluka o ponovnoj proceni iz decembra 2008, par. 32.

Prevod

18. Dr Siersma, iako zbog Stanišićevog odbijanja da sarađuje nije mogao provesti određene testove, već neko vreme poznaje optuženog i izjavljuje da je njegovo psihičko stanje u manjoj ili većoj meri i dalje stabilno.³¹ Konkretno, dr Siersema izjavljuje da psihički poremećaji poput onih koji se javljaju kod dr Stanišića ne sprečavaju većinu pacijenata da žive (gotovo) normalnim životom i ukazuje na mogućnost prilagođavanja režima suđenja optuženom.³² Dr Siersema potvrđuje da g. Stanišić navodno boluje od povećanog broja stolica dnevno; nešto što bi se moglo rešiti prilagođenim režimom suđenja.³³

19. Veće smatra da su mu u dovoljnoj meri pomogli izveštaji dr De Mana, dr Sierseme i dr Tarabara. U skladu s tim, Veće se slaže sa Stanišićevom odbranom da ne bi bilo nikakve dodatne koristi od toga da dr Siersema u ovoj fazi ponovo pregleda g. Stanišića ili da g. Stanišić bude primljen na PBC radi daljeg pregleda i lečenja.

20. Na osnovu gorenavedenog i nakon što je razmotrilo primljene izveštaje, Veće je uvereno da je g. Stanišić sposoban da izdrži napore vezane za suđenje i da delotvorno učestvuje u suđenju, pod uslovom da budu uvedene mere prilagođavanja. Veće je svesno bolesti g. Stanišića i neugodnosti koje ona povlači i želi da skrene naročitu pažnju na činjenicu da se sudski postupak može prilagoditi kako bi bile otklonjene bojazni optuženog Stanišića. Veće će preduzeti sve što je u njegovoj moći kako bi se prilagodilo okolnostima zdravstvenog stanja g. Stanišića i blagovremeno će obavestiti strane u postupku o predloženim modalitetima prilagođenog režima suđenja.

21. Iako je argument tužilaštva o tome da Stanišićeva odbrana nije u dovoljnoj meri obrazložila svoj zahtev za prekoračenje ograničenja broja reči donekle utemeljen, bilo bi neprimereno da se Stanišićev odgovor odbaci samo iz tog formalnog razloga, naročito kada se ima u vidu značaj ove odluke. Veće izuzetno neće nametnuti Stanišićevoj odbrani obavezu da ponovo dostavi svoj odgovor u okviru propisanog ograničenja broja reči i odobrava njen zahtev za prekoračenje ograničenja broja reči i već sada obaveštava strane u postupku o

---

²⁹ Izveštaj De Mana, str. 5-6.

³⁰ *Ibid.*, str. 6.

³¹ Izveštaj Sierseme, str. 2-3.

³² *Ibid.*, str. 4.

³³ *Ibid.*, str. 2.

Prevod

predstojećim smernicama u vezi s razdvajanjem "zahteva za odobrenje" od suštinskih podnesaka.

Dispozitiv

22. Iz gorenavedenih razloga i na osnovu pravila 54, 65 i 126*bis* Pravilnika, Veće

ODOBRAVA Zahtev u vezi s ukidanjem privremenog puštanja Jovice Stanišića na slobodu.

ODBIJA Zahtev u svim ostalim aspektima;

ODLUČUJE da suđenje u ovom predmetu treba da ponovo počne;

ODGAĐA donošenje odluke u vezi s ukidanjem poverljivog statusa najnovijih izveštaja dr De Mana i dr Sierseme, kao i Dodatka E Zahtevu;

ODOBRAVA zahtev tužilaštva za odobrenje da uloži repliku;

ODOBRAVA zahtev odbrane za prekoračenje ograničenja broja reči;

NALAŽE Jovici Stanišiću da se do 4. maja 2009. vrati u Pritvorsku jedinicu Ujedinjenih nacija (dalje u tekstu: PJUN);

NALAŽE Vladi Republike Srbije da odredi zvaničnike, uključujući medicinsko osoblje prema potrebi, koji će Jovicu Stanišića i Franka Simatovića pratiti od njihovih boravišta i predati pod nadzor holandskih vlasti na aerodromu Schiphol najkasnije 4. maja 2009;

NALAŽE Vladi Republike Srbije da što je pre moguće obavesti Veće i sekretara Međunarodnog suda o imenima zvaničnika koje je odredila;

NALAŽE Vladi Kraljevine Holandije da obezbedi da optuženi ostanu pod nadzorom i budu prebačeni sa aerodroma Schiphol u PJUN;

UPUĆUJE sekretara Međunarodnog suda da se posavetuje s ministarstvima pravde Republike Srbije i Kraljevine Holandije u vezi s praktičnim pripremama za povratak optuženih u PJUN;

UPUĆUJE Vladu Republike Srbije, Vladu Kraljevine Holandije i Sekretarijat Međunarodnog suda da ostanu u međusobnom kontaktu radi lakšeg i urednog povratka optuženog u PJUN;

Prevod

NALAZE vlastima svih država kroz koje će optuženi putovati da ih drže pod nadzorom sve vreme koje provedu u tranzitu na aerodromima na njihovim teritorijama;

NALAZE vlastima svih država kroz koje će optuženi putovati da ih, ukoliko pokušaju da pobjegnu, uhapse i pritvore do njihovog povratka u PJUN.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Alphons Orie,
predsedavajući

Dana 24. aprila 2009.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]